

Invloed van de aanpassing van de nationale rekeningen en de ESR-correcties op de Belgische belastingdruk en belastingstructuur, 1970-1999.
Geert VAN REYBROUCK, Adviseur van Financiën, januari 2001
In: Documentatieblad, maart-april 2001, nr. 2, pp. 41-135

Korte samenvatting

De recente methodologische wijzigingen met betrekking tot de nationale rekeningen werken ook door in de statistieken omtrent de belastingdruk en de belastingstructuur die de OESO publiceert. Wij gingen voor de periode 1970-1999 de verschillen na tussen de oude en nieuwe Belgische cijferreeksen. We stellen vast dat de belastingdruk volgens de jongste ramingen steevast aanzienlijk lager uitvalt dan eerder gerapporteerd. Vooral de parafiscale ontvangsten, en met name de werkgeversbijdragen, boeten aan belang in.

Verder onderzochten we de impact van de zogenaamde ESR-correcties op de Belgische belastingstatistieken. In navolging van andere internationale instellingen overweegt de OESO immers om van kasbasis naar transactiebasis over te schakelen. Gemiddeld genomen komen de ontvangsten op transactiebasis hoger uit dan op kasbasis, dit geldt in het bijzonder voor de inkomstenbelastingen. Hun relatief aandeel stijgt bijgevolg bij een weergave op transactiebasis. Het spiegelbeeld is een afkalving van, alweer, de parafiscale ontvangsten. De ESR-correcties zijn evenwel volatiel van aard en hun impact varieert sterk van jaar tot jaar.

Belangrijker is wellicht de vaststelling dat, in tegenstelling tot wat algemeen wordt aangenomen, de andere aanpassingen naar aanleiding van de methodologiewissel een grotere impact hebben op het Belgische luik van de OESO-statistieken dan de mogelijke overschakeling naar een rapportering op transactiebasis. Dit kan de OESO er toe aanzetten om ook voor andere landen de historische reeksen aan een nauwgezet onderzoek te onderwerpen.

Inhoudstafel

Korte samenvatting

Inhoudstafel

Inleiding

1. DE REVENUE STATISTICS EN DE NATIONALE REKENINGEN

1.1. De ESR95-methodologie

1.2. Kasbasis versus transactiebasis

1.2.1. Discussie tussen de OESO-lidstaten

1.2.2. Kasbasis en transactiebasis in de Belgische nationale rekeningen

1.2.2.1. Kasbasis versus “getransactioneerde kasbasis” voor de fiscale ontvangsten

1.2.2.2. Transactiebasis voor de parafiscale ontvangsten

1.3. Afwijkende indeling en omschrijving van de belastingen

1.3.1. Het begrip belastingen

1.3.2. De OESO-classificatie

1.4. De Revenue Statistics en de wijze van verzamelen en verspreiden van de informatie

2. UPDATING VAN DE BELGISCHE BIJDRAGE AAN DE REVENUE STATISTICS

2.1. De Belgische belastingdruk in 1999 en 1998

2.2. Invloed van de herziening van de historische reeksen op de evolutie van de belastingdruk in België, 1970-1998

2.2.1. Invloed van de herraming van de belastingontvangsten en het BBP op de gerapporteerde globale belastingdruk

2.2.1.1. Een kalenderprobleem

2.2.1.2. Evolutie van de globale Belgische belastingdruk

2.2.1.3. Invloed van de herraming van de belastingontvangsten en van de herraming van het BBP op de evolutie van de belastingdruk 1970-1998

2.2.2. Invloed van de herziening op de hoofdcategorieën 1970-1998

2.2.3. Invloed van de herziening op de categorie 2000, bijdragen Sociale Zekerheid

2.2.3.1. De categorie 2000, Revenue Statistics editie 1999 t.o.v. de recentste ramingen, 1970-1997

2.2.3.2. De categorie 2000, Nationale Rekeningen 1997 (ESER79) versus Nationale Rekeningen 1998 (ESR95), 1990-1997

2.3. Conclusie hoofdstuk twee

3. DE IMPACT VAN DE EVENTUELE OVERSCHAKELING NAAR TRANSACTIONEBASIS OP DE BELGISCHE FISCALE EN PARAFISCALE ONTVANGSTEN

3.1. Het verband tussen de ESR95-correcties in de Belgische nationale rekeningen en de OESO-classificatie

3.2. De verschillen tussen kasbasis en transactiebasis per belastingsoort, impact op de belastingdruk

- 3.2.1. Detail van de ESR-correcties per jaar en per belastingsoort, 1970-1999
- 3.2.2. Kerncijfers voor de ESR-correcties, 1970-1999
- 3.2.3. Het totaal van de ESR-correcties, frequentieverdeling en correlaties
 - 3.2.3.1. Frequentieverdeling van het totaal van de ESR-correcties uitgedrukt t.o.v. het BBP
 - 3.2.3.2. Correlaties ten opzichte van de ESR-correcties
 - 3.2.3.2.1. Evolutie in de tijd
 - 3.2.3.2.2. Correlatie ten opzichte van de BBP-groei
 - 3.2.3.2.3. Correlatie ten opzichte van de stijging van globale belastingontvangsten

3.3. De verschillen tussen kasbasis en transactiebasis per OESO-categorie

- 3.3.1. De OESO-categorie 1000, belastingen op inkomen, winsten en meerwaarden
- 3.3.2. De OESO-categorie 4000, belastingen op eigendom e.d.
- 3.3.3. De OESO-categorie 5000, belastingen op goederen en diensten
- 3.3.4. Het totaal van de ESR-impact per hoofdcategorie

3.4. Invloed van de ESR-correcties op de Belgische belastingstructuur

- 3.4.1. De invloed van de ESR-correcties op de hoofdcategorieën
 - 3.4.1.1. De Belgische belastingstructuur op kasbasis vergeleken met de belastingstructuur op transactiebasis
 - 3.4.1.2. De ROSE-divergentie ten gevolge van de ESR-correcties, per hoofdcategorie
 - 3.4.1.3. De ROSE-divergentie ten gevolge van de ESR-correcties en naar aanleiding van andere herzieningen, per hoofdcategorie
- 3.4.2. De invloed van de ESR-correcties op de belastingstructuur ingedeeld in 20 categorieën

4. BESLUIT

5. BIBLIOGRAFIE

6. BIJLAGEN

6.1. Lijst van de afkortingen

6.2. De link tussen de OESO-classificatie en de nationale rekeningen (toegepast op België)

- 6.2.1. Categorie 1000 “Belastingen op inkomsten, winsten en meerwaarden”
 - 6.2.1.1. Categorie 1100 “Belastingen op inkomsten, winsten en meerwaarden, natuurlijke personen”
 - 6.2.1.2. Categorie 1200 “Belastingen op inkomsten, winsten en meerwaarden, ondernemingen”
 - 6.2.1.3. Categorie 1300 “Niet ventileerbaar tussen 1100 en 1200”
- 6.2.2. Categorie 2000 “Bijdragen Sociale Zekerheid”
- 6.2.3. Categorie 3000 “Belastingen op lonen en tewerkstelling”
- 6.2.4. Categorie 4000 “Eigendomsbelastingen e.d.”
 - 6.2.4.1. Categorie 4100 “Periodieke belastingen op eigendom”
 - 6.2.4.2. Categorie 4200 “Belastingen op het netto actief”
 - 6.2.4.3. Categorie 4300 “Belastingen bij overlijden, schenkings- en successierechten”
 - 6.2.4.4. Categorie 4400 “Belastingen op de overdracht van roerende en onroerende waarden”
 - 6.2.4.5. Categorie 4500 “Andere niet-periodieke belastingen op eigendom”
 - 6.2.4.6. Categorie 4600 “Andere periodieke belastingen op eigendom”
- 6.2.5. Categorie 5000 “Belastingen op goederen en diensten”
 - 6.2.5.1. Categorie 5100 “Belastingen op de productie, verkoop, overdracht e.d.”
 - 6.2.5.1.1. Categorie 5110 “Algemene belastingen”

- 6.2.5.1.2. Categorie 5120 “Belastingen op specifieke goederen en diensten”
- 6.2.5.1.3. Categorie 5130 “Niet ventileerbaar tussen 5110 en 5120”
- 6.2.5.2. Categorie 5200 “Belastingen op het gebruik van goederen, op de toelating goederen te gebruiken en activiteiten uit te voeren”
- 6.2.5.3. Categorie 5300 “Niet ventileerbaar tussen 5100 en 5200”
- 6.2.6. Categorie 6000 “Andere belastingen”
- 6.2.7. Overige rubrieken uit de nationale rekeningen (niet opgenomen in de Belgische kolommen van de Revenue Statistics)

6.3. Invloed van de methodologiewijziging op de categorie 2000

6.4. De Belgische belastingstructuur ingedeeld in 20 (15) categorieën